

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k,
" pol leta 4 " — " "
" četrť " 2 " 20 "

Po pošti:

za vse leto 10 g. — k
" pol leta 5 " — " "
" četrť " 2 " 60 "

Vredništvo in opravništvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

SLOVENSKI NAROD.

Oznanila:

Za navadno trisporno vrsto se plačuje: 6 kr. če se tiska 1krat, 5 " " " 2krat, 4 " " " 3krat. večje pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štampelj) za 80 kr.

Izviren telegram „Slov. Narodu.“

V Gorici 2. maja.

K prvemu letošnjemu taboru v Tominu se je včeraj zbralo do 8000 taboritov; vreme je bilo lepó, navdušenost velika, posebno za zedinjeno Slovenijo! Predsedoval je gosp. dr. Lavsič v Gorice.

Istra.

Od odlične strani nam je došel sledeči popis isterskih razmer: Zadnji dopis iz Istre, ki je prav živo naslikal razmere med prevzetnimi Lahoni in ponižnimi našimi Slovenci, učinil je posebno globok vtis v nekotih uradniških krogih koparskega okraja. Pobledele so od ne preveč zveče jeze, ter uganjevali predrznega dopisnika, ki si je upal živo resnico o tako visocih gospodih občinstvu razodeti. Znamo, da resnica oči kolje; ali povedati jo moramo. Krivično delovanje naših uradov nam kaže, koliko opravičen je bil odgovor c. k. komisarja v zadnjem deželnem zboru, ko je gosp. Ravnik istranske uradnike zaradi njih nesposobnosti zgrabil. — Krvavih dokazov imamo, da Lah sme mlitati po Slovincih, mi se pa še ganiti ne smemo, in ako se ganeš, te v tisto luknjo silijo, kjer lačne miši cvilijo. — Ko se je deželno šolsko nadzorništvo in svetovalstvo ustanovilo, ni se ozirala vlada na nas zapuščene istranske Slovence: nadzornik je Nemeč, in 4 svetovalci so Lah. V koparskem okrajnem šolskem svetovalstvu med osmimi Lahi sedi samo en Slovenec t. j. vrli rodoljub Jurij Jan, Dolinski dekan; a njemu se bo ravno tako godilo, kakor g. Ravniku v poreškem zboru. Okrajni nadzornik je neki g. Barič, rodom Dalmatin. Ptico po

perji spoznamo. G. Barič govori hrvatski jezik, ali pisati ga ne zna, ker (v letu 1870!) mrzi na Gajičico in brani stari italijansko-dalmatinski pravopis. Obljubil je, da bo odprl mnogo novih šol in to v vsacem selu, kjer bo našel kakega krojača ali črevljarja, da le zna brati in pisati, ker v Baričevi glavi bi bili imenovani možje dobri narodni prosvetitelji! Sicer so obljube dober kup, v dejanji pa okrajni glavar g. Kodermatz in g. „Barich“ nista še tistih šol odprla, ki so bile še le lani zaprte, t. j. v Rižanu, v Plaviji in pri sv. Antonu. Zakaj so se imenovane šole zaprle? Zato, ker so bile slovenske; vsaj mi ne poznamo drugzega vzroka. — Ustanovil se je odbor za preuredbo zemljišnega davka. Tu gre tedaj tudi za krvave žulje slovenske, in vendar v odbor ni izbran noben Slovan ne od vlade ne od laškega deželnega zbora. Dva Slovence sta izvoljena kakor namestnika, pa le za „figuro“, ker v odboru ne bosta nikoli poklicana. Naložil se nam bo davek, poostrila se bo dolžnost plačevati ga; pravica pa, da bi pri tako važnem posvetovanji tudi Slovenec povzdignil svoj glas, se nam krati! Od vseh strani nas zatirajo, a potem hočejo, da bi na vse molčali! Resnica mora na dan. Ako se vlada peščice avstrijskih Lahov ne boji, ima prav; ako se pa vlada z Lahih družih z mislijo, da bodo tako istranske Slovence hitreje zatrli, onda vlada sama sebe slepi. Poznamo tudi mi naše pravice, vzbudila se je tudi pri nas narodna čut in nobena sila je zatrla ne bo. Dokler bomo imeli poštene, značajne kmete kakoršni so naši Brežani, dokler bomo imeli rodoljubne duhovne kakoršna sta v Dolini, dokler bomo imeli učiteljev kakoršen je g. Benko v Pasjvasi: gotovo propali ne bomo. Čast tebi Pasjanska županija, ki uraduješ v lepem slovenskem jeziku, le naprej brez straha! Naj bi te posnemale vse druge županije tu in onkraj Učke, gotovo bi nam bilo

v kratkem bolje: „pomagajmo si sami in pomagaj nam bo Bog!“ —

Hrvaške zadeve.

Žile političnega življenja so pri nas hitreje biti začele. Vsaki dan prinaša opazovatelju novo gradivo za razmišljanje. Kar je mogel častiti bralec že iz prejšnjih zagrebških dopisov povzeti, to dendenes izrécno konstatiram, in to je, da se naglim korakom krizi naših političnih homatij bližamo. Ta kriza bo morebiti preje nastala, nego si kdo misli, da! morebiti je v svojih začetkih že tú. — Ojačanje in odvažno postopanje državopravne in narodne opozicije v Cislajtaniji je tudi našo državopravno in v eno tudi narodno opozicijo ojačilo. Politični potresi v Cislajtaniji, ki so lesenjačo pred škotskimi vrati tako pohabili, da so nje prebivalci iz nje pobegnili, bojé se, ka jih ne bi pod svojimi razvalinami pokopala, to politične potrese smo občutili tudi pri nas. Naša narodna stranka se vsled vsega tega vidno ojačuje, vsak dan se njen broj po pobežnikih iz nasprotnega tabora množi. Vsak dan je videti več rudečih peres za klobuki, kar je znamenje, da tič pod takim rudečoperešenim klobukom trmasta opozicijska glava. Da! neki mladeniči so že začeli, kakor nekdanji Ilirci, rudeče fesove nositi. Kdor le količkaj more, beži iz magjaronskega tabora v narodnjaški. Naša vlada stoji denes na razvalinah svoje državniške modrosti, in vidi in gleda, kako njeni privrženiki drug za drugim svojo culico pobirajo, s stoično nonšalanso v nasprotni tabor marširajo, pa se niti ne potrudijo, da bi se poslovili. Vlada vse to vidi, pa si ne ve kako pomagati, ne ve, kako begunstvo svoje garde zaprečiti. Njeno univerzalno sredstvo: o b e č a v a n j e, katero je še pred dvema letoma čudeže delalo, ne zaslepi nobe-

Listek.

Jezikoslovna razmišljanja.

II.

Polvokal.

Pravda o našem alfabetu še zmerom ni dognana. Spisi o tej pravdi stvari še zmerom niso tako izerpili in razjznili, da bi se mogli, juristično govoreč, rotulirati in končen sod izreči. Nekaj mora gotovo gnjilega v našem alfabetu biti, kajti sicer ne bi alfabete pravde imeli. Pred kakimi tridesetimi, četrdesetimi leti so pri nas alfabeti rastli kakor glive štorovke na vsakem panji. Zdaj že dalj časa vlada neko navidezno pomirje v tej pravdi. Pa res! mi imamo denes druge brige v glavi in druge pravde na vratu, mari nam je pričkati se, ali bodemo kljukami ali kavkami pisali! — Tudi jaz ne kanim s pričujočim razmišljanjem v naše denašnje homatije še Erinjo jabelko alfabete pravde zatočiti. Jaz vladajoče pomirje ne bom rušil, in v ta namen izbral sem si kot predmet II. razmišljanja polvokal, kterega v našem alfabetu ni.

Kaj je polvokal? — Da bi jaz vedel definicijo polvokala, mogel bi ž njo po vesvoljnem slovanskem svetu potovati, in povsod bi me častili kakor nekdanj Prometeja, ki je baje prvi ljudem luč prižgal. Polvokal je denes še globoka tajnost, še nerešena jezikoslovna vganjka. Zaviti je kakor egiptovska mumija v sto in sto zavojev. Polvokal je ravno zavolj te svoje taj-

nosti eden najzanimivejših predmetov slovanskega jezikoslovja. Razkrij mu njegovo tajnost, povej kaj je, kaj znamenjuje, kaj vredi, in ti si zanimivost raz njega potegnil, in nobeden ga več še pogledal ne bo. Ali je res polvokal tako preširen, da filologom blizo ne da, ali le filologi ne vedó pravega pota do njega? Mislim, da je oboje.

Polvokal! čudno ime. Učenjaki, dasiravno so učenjaki, ali bolje rekoč kljub temu, da so učenjaki, so pri stvarnanji terminologičnih izrazov tako nespretni, da bi človek ne verjel kako. Učenjaška nespretnost je historična. V vseh znanostih je dosta primerov, da so za stvar, ki je bela, v svoje prevelikej modrosti skovali izraz imajoči v sebi tak pomen, po katerem bi človek sodil, da je črna. Blizo enaka pripetila se jim je kovajočim terminologični izraz: polvokal. Kdo je bil kovač te besede, ali — da se germanizma poslužim — kdo je tega kozla ustrelil, tega ne vem, ali vredno bi bilo tega strelca poznati, da se mu s sajami brke naredé, iz z lisičjim repom pokaže, kam je zadel.

Polvokal? Po besedinem smislu je to toliko kakor pol vokala. Jaz si celega vokala misliti morem, pol vokala pa nikakor ne. Kot polvokal bi se moral logično tudi samo na pol izgovarjati; in res učenjaki dé brž ko ne v opravljanje imena samega, da se je v starej slovenščini le slabo in molko izgovarjal. Modrijaši! kako to vedó. Zakaj ga niso raje n. pr. za vokaloida krstili, morebiti bi to ime jegovemu bitju bolje odgovarjalo, nego ime polvokal, ki je poleg svojega znamenovanja pravi logični nonsens. Polvokal

mora tedaj nekaj drugega pomeniti, nego to kar so mu učenjaki v krsten list zapisali.

Če stare slovenščine s svojim polvokalom ne bi bilo, ne verjamem, da bi naši filologi kdaj na idejo došli bili, polvokal stvoriti, še pogrešali ga ne bi, kakor ga navidezno res ne pogrešamo mi latinicom pisoči Slovani. Ciril in Metud stvorivša polvokal, sta tedaj morala veliko veliko večja filologa biti, nego so vsi denašnji filologi vkup, kajti ti ideje že stvorjenega polvokala še zmerom niso zgrabili, kamo-li da bi bili oni sami zmožni tako idejo stvoriti. Sicer so staro slovenščino že do dobrega premozgali, polvokal nahajajoči se skor v vsakej besedi stare slovenščine je pa še zmerom tista graba, pred katero stojé si ne upajo hop! narediti. Občinstvo zanimajoče se pour son plaisir s filologijo že dolgo pričakuje temeljite razprave o staroslovenskem polvokalu, pa vse do denes je bilo to pričakovanje zastoj.

Zakaj sta Ciril in Metud v staro slovenščino vpejljala polvokal? Kdo to vé! — V kterih slučajih se je imel pisati? To pravilo še ni nobeden postavil! — Ali je bil gluhi ali glasen? O tem se je že dosta za in proti pisalo, celo temeljito pa ta zadeva še denes ni razjasnena. Če je bil polvokal v starej slovenščini gluhi, zakaj se je pisal? Če je bil pa glasen, kateri glas je imel? O vsem tem se je do sedaj samo vganjavalo, naslučivalo, hipotezovalo!

Taka in enaka stožerna vprašanja se razmišljevalcu sama po sebi narivavajo.

Našim filologom je pa še posebno to koncepte

nega več, kajti vsa pred dvema letoma storjena njena obečavanja so ostala puhla in jalova. Rauchova locanja je tudi že malo da ne do zadnjega in slednjega zrnca izpraznena, kajti lepi dani Ljužnički so pri kraji. V prvih dveh saborskih sejah (danes je tretja) je bila vlada že trikrat pomahana. Ona si gotovo ni nikoli mislila, da se bo njeni uradniški sabor tako razpogačil, in na zadnje jej celo opozicijo delal. Pod vodstvom Osečkega zastopnika Ante Stojanovića se je ustrojila opozicijska stranka sestojeca iz kakih 16 zastopnikov med nazočimi 47. Ta opozicija baje zahteva revizijo z Magjari sklopljene nagodbe. Kdo bi si bil tokdaj mislil! Stojanović s svojo opozicijo upotrebljava v dosego svojih namenov denes povsod v modo prišlo drastično sredstvo „štrikanja.“ Če mu ni kaj prav, pa gre s svojimi privrženci kakor kujavo dete iz zbornice, in — brez teh 16 zastopnikov zgubi sabor svojo zaključljivo moč. Ante Stojanović je bil še pred kratkim „ercupuran“, pa si je tudi svojo putačo iz Rauchove locanje do dobrega nabrehal, in zdaj, o nezahvalnosti ljudske, je nasproti Rauchu tako odločno začel postopati. Poleg tega moram pa še to pridodati, da Ante Stojanović ni bil nikoli narodnjak, on je skoz in skoz unionist, rectius magjaron.

Gledé kandidacije Strosmajerjeve za zagrebško nadbiskupsko stolico sem v stanji iz prav zanesljivega vira javiti, da se ogerska vlada neposredno čez svojega biskupa Haynald, ki je s Strosmajerjem vkup na koncilu v Rimu, ž njim pogaja. O tem pogajanju naša vlada se ve da nič ne ve, še sanja se jej ne o kaj takem. Tisti moment pa, če ne že preje, ko bo Strosmajer zagrebško nadbiskupsko stolico zasedel, bo Rauch iz banke stolice odstopiti moral. Čuje se, da se naimenovanje Strosmajera še pred binkoštimi pričakuje.

V Zagrebu 30. aprila 1870.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 30. aprila. [Izv. dop.] Skoraj z vsako ministersko krizo, ktere posebno v zadnjem času v Avstriji niso kaj redkega, dobomo tudi v Ljubljano novega deželnege načelnika. Narodno naše prizadevanje ni podpiralo še nobeno ministerstvo, najmenj pa tisto, ki je ravnokar odlazilo; akoravno je bilo polno prijaznih besedi, polno puhlih fraz do Slovencev, pritiskalo nas je vendar pri vsakej priložnosti na steno; tudi deželna naša vlada je bila vedno pravi izraz dunajskih prememb. Z odbajajočim Giskro-Herbstovim režimom

smo se mislili torej vsakako znebiti za ljubljanske razmere skoz in skoz nesposobnega načelnika deželne vlade, a posebno v zadnjem času hudo pomnožena falanks naših birokratov in nekterih narodnih odpadnikov je napela vse žile, da brani in zakriva pomanjkljivosti g. Konrada; in ta ud konstitucionalnega društva bode vladal še tudi dalje na Kranjskem. Škoda le, da ga slovenska intelgencija ljubljanska še do denes ni spoznala, ker mu raje streže in koketira ž njim, nego da bi mu pospešila stopinjo na odhod. Akoravno je še dosti takih uradnikov, ki ne znajo uradovati v domačem jeziku, jih je vendar večina takih, ki bi bili popolno zmožni; dosti jih je pa tudi, ki že komaj pričakujejo tiste ustave, ki jim bode dovolila uradovati slovenski, brez da bi jih gledali škilasto viši slovenščine nezmožni uradniki. Toliko je gotovo, da g. Konrad še niti enega svojih uradnikov ni sprejel z domačo besedo; potem se pa tudi ni čuditi, če si nekteri sicer narodni njegovi podložniki še med seboj ne upajo govoriti slovenski. — Baklada na čast dru. Tomanu zaradi izstopa iz lesenjače, koje je slov.-nemškemu svetu (!) prvi naznanil nemški „Brenclj“, je izostala, zakaj? tega ne vemo. Prej ko ne zato, da bode imel kdo zopet grdiva in priliko sumičiti mlade Slovence kot razkolnike slovenske solidarnosti. Čudno je res, da se ravno takrat nekteri naši možje spominjajo Mladoslavencev, kader se jim brez njih slabo oponese kako njihovo početje. Iz Dunaja vračajočega se dra. Tomana so sprejeli na kolodvoru v obče samo Mladoslavenci, in vendar so bili oni vzrok, da se je sprejel s premalim šundrom. (!!!) Pri tem pozdravu na kolodvoru pa mi nismo videli tudi tistega mladega Staroslavence, ki najraje koristi narodu s tem, da popisava domače naše razmire po nemških časopisih, ki si je stvaril zaradi tega celo v Ljubljani svoj nemški list. Ali bi pa ne bilo bolje, če bi taki ljudje provocirali svojo pamet, nego da nadlegujejo celo po gostilnicah mirne goste, ki imajo — naj si bodo že v Ljubljani priljubljeni ali ne — kot gostje vedno tiste pravice, ki gostom gredó. —

Iz Savinske doline, 29. aprila. X. [Izv. dop.] Ni je vekše kazni na svetu, kakor ako Bog človeka z lastno (človeško) slepoto udari. To smo si mislili od g. Eduarda Schaur-a, kterege č. g. čitatelji že dobro poznajo iz „Sl. Nar.“ in posebno iz nemškega časnika „Vaterland.“ Ta možek nupenja vse svoje moči, da bi napravil iz Savinske doline košček velikega „Reicha“, ali vsaj „Spracheninsel“ na Vranskem. Deloval je dolgo neutrudljivo za dušno zanemarjenje slovenskega ljudstva, od nikogar spoznan, — urinil

se je tudi v okrajno šolsko svetovalstvo, — dokler ni neki dopisnik njegovega delovanja v „Vaterlandu“ pozabljivosti rešil. Glej „Vatrl.“ št. 56 in „Slov. Nar.“ št. 26. Da bi se njegov trud po časnikih razširil, tega on v svoji ponižnosti ni tirjal — zakaj on ljubi temoto; — zatoraj se je prav osorno in neotesano za ta „kompliment“ zahvalil — glej „Vaterland“ št. 95. Kako pa drugi ljudje njegove dušne zmožnosti sodijo, glej isti „Vaterland“ št. 106, v kterem jih neki dopisnik učiteljem za izgled priporoča, kaka da pisava ne smeje biti. Podam tukaj v slovenski predstavi čitateljem „poslano“ v „Vaterland“ št. 106, da bodo zvedeli to sodbo tudi tisti, ki „Vatrl.“ ne berejo. Glasi se tako: „Blagorodni gospod! (vrednik „Vatrl.“) V dokladi „Vatrl.“ št. 25 beremo neki članek, poslan od nekega Eduard-a Schaur, ki se je sam podpisal: „c. kr. davkar, okrajni šolski svetovalc in namestnik gospoda c. kr. okrajnega glavarja kot predsednik.“ Kdor se zamore premagati, da bi celi članek prebral, začuditi se bo moral čez v resnici strašansko slabo pisavo tega moža. Nomen et omen! Ta mož piše res strašno! Če ga po tej poskušni pisavi presodimo, spoznati moramo, da nima ne duha ne sluha o pravilih, kako se besede stavijo in vežejo; še manje pa pozna najprveja pravila umoslovja. Kakor seno in slamo premetava poedine glavne in pridjane stavke; napravi zdaj „nehaj“, zdaj „nadpiče“, in stlači neko pokveko, tako imenovano „Satzwurst“, in jo srečno prepelje čez celih 20 vrst do prve „pike.“ Tega časnikarskega norca čez vse krasna pa jo zadnja tako imenovana perioda! To je čez vse neumno. In možje take baže so poklicani, da bi nesposobne „farje“ iz šole spodrivali? Gp. Eduard Schaur! bodite prepričani, da najzadnji Pohorski kaplan je proti Vam modri Sokrat. Sprejmite dober svet od nekega, ki Vas ne pozna. Dotični učitelji na gimnazijah so dostikrat v zadregi zavoljo razvidnih izgledov, kako se ne sme pisati. Vi bi tem gospodom prav ustregli, ko bi svoja mojstersko-učena dela v prostih zvezkih dali tiskati. Tudi bi dober „G'schätt“ naredili. O preljubezniva novo-erarna šolska modrost, bodi nam prav srčno pozdravljena! Ravno take izvršivce potrebuje nova šolska postava, da sijajno „fiasko“ napravi.“ — Tako sodijo g. Sch. tisti, ki ga ne poznajo. — Celi izobraženi svet zdaj pozna gp. Sch; ravno to pa njega boli, posebno ker ga njegovi osebnij prijatelji in znanci po peresu morajo zaničevati. Da bi pa to marogo vsaj nekoliko očedil, se vsede k mizi in napiše zahvalnico na okr. zastop Vranski, ki ga je tako ljubeznjivo branil hudobnih napadov, in to

pomešalo, ka stara slovenščina nima samo en polvokal, nego dva: jer in jerek.

V kakem razmerji stojita ta dva drug naproti drugemu? Ali je meju njima še kakšno drugo razmerje nego ono augmentativa in deminutiva? Po izvanjski obliki (ъ ѣ) sta si res podobna kakor kozel in kozliček. Ali je pa tudi njih notranja genetična sila istovetna in samo po večej al manj jakosti različna? kdo nam zopet to razjasni!

Vsak ima pravico o tem ali onem predmetu svoje posebno mnenje imeti. Jaz si vpeljanje polvokala v staro slovenščino tako-le mislim:

Semitiški jeziki: aramajski, hebrejski, feničanski, arabski in staroegipski imeli so tako notranjo snov, da so se mogli samo soglasnicami pisati. Mesta izpuščenih samoglasnikov so se navadno kakšnim drugim malim znamenjem zaznamovala, časih je pa celo to znamenje izostalo. Osnova imenovanih jezikov je bila taka, da je to izpuščavanje samoglasnikov v pisavi pripuščala, ne motivši s tem bralca. Arabi še denes svoj jezik na dvojni način pišejo, ali s samoglasniki, ali pa brez njih samo soglasniki. Če Arab visokemu kakemu dostojanstveniku pismo piše, piše ga zmerom brez samoglasnikov, kajti če bi samoglasnike med soglasnike vmes pisal, bi bila to za dostojanstvenika razžalba, češ da ga pisec za tako neumnega ima, da ne bi vedel brez samoglasnikov pisano pismo brati. Ta brezvokalna arabska pisava je krija, da se n. pr. ime Muhammed tako različno bere: Mohamed, Mahumed, Mehe-

med itd. Arab piše samo „Mhmd“, k večemu „Mh̄m̄d“, malokdaj pa z dotičnimi vokali.

Cirilil in Metudu kot izobraženima filozofoma ta način pisanja semitiških jezikov ni nepoznan bil. Temu je že to dokaz, da sta več znamenj iz feniškega in koptiškega alfabeta v svojo „azbuko“ sprejela.

Stara slovenščina je brž ko ne tudi vsaj nekaj tiste sposobnosti semitiških jezikov v svojej osnovi imela, vsled ktere se je mogel tu pa tam v pisavi vokal izpustiti, da se je le jegovo mesto drugim znamenjem — polvokalom — zaznamovalo. Se ve da se popraša: ali ni bilo že vse eno, namesto polvokalnega znamenja rajše vokal sam pisati? Saj se pisanjem polvokala mesto vokala samega ni ne glede prostora, ne glede časa kaj pridobilo, in če se je tudi glede tega morebiti kaj pridobilo, je pridobitev gotovo zelo neznačajna bila. Na to bi se dalo odvrniti dvoje. Eno, da se je dotični polvokalom nadomeščeni celi vokal v raznih krajih morebiti razno izgovarjal, kar tudi še denes lahko opazujemo, in da je Metud ogibaje se raznemu pisanju za razne pokrajine polvokal kot neko kolektivno znamenje pisal; — drugo pa, da je pisanje vokale namestujočih znamenj sploh po vsej prednji Aziji tačas v navadi bilo.

Čudno je, da nima samo cirilica polvokalov, ampak tudi glagolica, in sicer tudi dva, enega večega, drugega manjšega, in vendar jezikoslovci trdó, da sta se ta dva pravopisa neodvisno drug od drugega stvorila! Če je ta trdba resnična, potem je stvar zares čudna in prečudna. Kar se mene tiče, jaz ni

kratko ni malo ne verjamem, da sta se bila ta dva pravopisa neodvisno drug od drugega stvorila, kajti oba ta pravopisa sta vse skoz po istem kalupu umerjena, v svojem bitji skoz in skoz kongruentna; kar ju razločeva, je samo zunajna grafična oblika njunih pismenk. (Dalje prih.)

Harambaša.

(Zgodovinsko-romantičen obraz. Česki epikal Pr. Chocholoušek, poslovenil Podgoričan.) (Dalje.)

Hajduci stopijo vkup; kratek je bil njih posvet; odsodili so, da Tejsij-agi odsekajo najpopreje roci, pottlej nogi, naposled pa da živega sežgó; nogi in roci da razobesijo Sarajevu na vse štiri strani, njegovega trupla pepel pa da po noči ponesó mestu pred vrata Turkom na strah, zato da bodo posle vedeli, kaj znajo hajduci, ter da se bodo bali sužiti ubogo rajo.

„Posvečeno bodi ime Gospodov!“ — vikne harambaša divje radosten, ko so bili kruteži! povedali sodbo. „Vrla je vaša sodba, junaci, vrla!“

Takoj se odredijo, da uresničijo dolok. Pet hajdukov so odbrali, da izvrše sodbo — odločeno Tejsiji. Odklenó torej od klade Tejsijo; Tomić zadene sekiro na ramo, Staniša klado in neseta vsak svoje breme, Javan pa ima plamenico, da zapali drva z njo, a ostala dva Tejsijo vlečeta po holmu na goro v les, kder ga sežgó. —

Ko omenjenih pet hajdukov odide, harambaša na mestu ostalim migne, naj zopet stopijo na poprejšnji

zaupnico narekava tajniku srenje sv. Jeronima 30. sušca 1870. Se ve, ker jo je g. Schaur pisal in priporočal, je bila res enoglasno sprejeta. To je pač strašna pisava! Cela zaupnica, ali prav za prav, obupnica je nekoliko krajša, kakor njegov odgovor v „Vaterland“ in obstoji iz **treh** stavkov. Rad bi jo poslovenil, pa v čast našega jezika moram povedati, da se on še ni toliko pregrešil, da bi mu tako jetniško oblačilo ogrnil. (Znabiti jo prinese „Vaterl.“) Mislil sem si, to zahvalnico prebiraje, kaj takega ni vstanu celi svet stlačiti, kakor Schaur. Sam Bog vé, kaj je nemški jezik zakrivil, da ga g. Sch. tako martra! To nemško spisano obupnico je podpisal župan sv. Jeronima, M. Blatt n i g in jo razposlal se ve, v imenu g. Sch. uradno, vsem županom Vranskega okraja, da javno izrečejo, ka se slagajo s sklepom sv. Jeromske srenje ter slavo troben-tajo sl. okrajnim zastopnikom Vranskim, ker so se tako možato potezali za čast tako veljavnega uda sv. Jeromske srenje. — Ko toti „Wisch“ preberem, sem bil v zadregi, koga bi bolj obžaljeval, Schaur-a ali Blatt n i g-a. Ko bi M. Blatt n i g vedel, v kako lužo je zagazil, ko je to podpisal, sramovati bi se moral, dokler živi. Pa njemu bo Bog milostljivo odpustil, saj ni vedel, in še zdaj ne ve, kaj je podpisal; ker nemškega zna toliko, kakor zajec na boben; pa bodi si, ko bi mu bil tudi kdo zaupnico poslovenil, na zadnje ne bi bil vedel, kaj in kam. Rajše bi si naj bil ta ubogi Blatt n i g „fajfo“ duhana nabasal, več bi si bil koristil. — Da bo zaupnica od dotičnih županij pod klop vržena, mi ni treba omenjavati.*) —

Iz crkljanskih hribov, 27. aprila. [Izv. dop.] Radostnim srcem vam naznanjam važno reč, ktera ako-

*) 95. list „Vaterland“, v katerem si gp. Schauer nedolžne roke umiva, leži, ali prav za prav, visi, ker ga tako nikdo ne bere, v nemški „kasini“ na Vranskem, t. j. v gostilnici pri „Slonu.“ Clovek se mora začuditi, kako je mogoče, da se tako pošten list v družbo „Tagespost-e“ poda. Pa glej! tristo medvedov! Na listu „Vaterland“ stoji od gp. Sch. lastnoročno pisano: Ich bitte das Blatt hier zu belassen. (Naj list tukaj ostane.) Ta stavek je pa res razžaljiv. Gp. Sch. s tem očitno pove, da „kasinarji“ časnike iz gostilnice smukajo; da tedaj ni varno, kaj tam pustiti. Mi ki smo bolj prostega stanu, vsaj tako te besede zastopimo. To mora lepa družba biti — privrženci Schaur-ovi! Ali je znabiti „Vaterland-a“ št. 95 za to v „kasini“, „zu belassen“, da bi vsaki, ki njegov odgovor bere, solzico pomilovanja prelil? Če je za to tam, naj se še mojemu očesu ena utrne. Proficiat! Zakaj pa ni tudi drugih števil „Vaterland-a“ tam najti, ki od g. Schaur-a pišejo?! Cloveku mora dobro deti, če sam sebi vsaj nekoliko podkadi. — Dopisnik.

prostor, sam pa se obrne k skali, stopi k njej, odvali kamen in zgine v špiljo; ali kmalu se vrne: zeno roko pelje soprogo, v enej pak drži šop popirja. Harambašine tovarišice služabnica stol prinese za njima, postavi ga na tla blizu ognja in odide zopet v skalo. Harambašinja sede na stol, Mladen pa stopi k njej.

„Bratje junaci!“ — obrne se v hajduke, ki so se iz zgol nestrpljive radovednosti tlačili bliže, „zdaj sem pa jaz pred vami se svojo soprogo vred — zdaj sem jaz tožnik,“ — dejal je, razkril se in zlato peropotegnol iz svoje čapko — na znamenje, da nekoliko trenotkov ne bode imel načelniške podobe.

„Davno je bilo to,“ — Mladen jame razodevati svojo težnjo, „da, šest let že je tega, kar sem drugič svojo glavo prišel na gore skrit Turku. Slavno je bojevati za krista, slavno junaški boriti se za živo slavo! Ali kateremu vas se nij unela še želja po domačem življenji, po domu, kder vas je slehrnega porodila mati?“ —

To trenotje se iz hajduških vrst krič razlegne — na dokaz, da so resnične te besede.

„Nu, tudi jaz, bratje junaci,“ — dalje razodevlje Mladen, „tudi jaz se razotožim mnogokrat, a ne zaradi svoje osode, jaz ljubim le vas, bratje ljubim svobodne gore in naše lesove, ljubim naše junaško življenje, s kem bi lahko pribojevali domovini svobodo, sv. Križu pa zmago, da jo z nami vsa raja. Sam o sebi ne govorim, ali tu-le je moja soproga,“ — opomni, svoji roci ovije okrog vratu jej, k sebi pritisne jo in povpraša: „ali ste kedaj videli jo, da je nerada trpela, kar je Bog poslal nam? Raduje se z nami vred, žaluje z nami vred, in kdo je meju nami, da mu nij obvezala še bridke rane, ali pa od olovnice (krogle) načetega uda?“ — (Dalje prih.)

ravno zadeva le crkljanski okraj, vendar spodbuja tudi druge cesarske službe imajoče gospode, da se zdramijo, kakor so se zdramili gospodje v crkljanski davkarski uradnji. Začeli so namreč slovenski pisati, od jeseni lanskega leta izdajajo slovenske uradniške liste. Mlado in staro se tega veseli; „tako je prav, da sami izvemo, kaj gosposka od nas tirja; druga leta smo morali okolo tekati in čestokrat daleč okrog, da smo izvedeli, kaj pomenja nemški list.“

Meseca svečana so razdelili nove knjižice in sicer so rubrike v treh jezicih; prejeti davek zapisuje se seveda le v slovensko rubriko. Tukaj moramo pa takoj opomniti, da ne razumemo, zakaj so tri rubrike; zdaj se zapisuje le v slovensko rubriko, a zna drug veter potegniti, zna priti hud zagriznen nemškutar, kateri bo razširjal in utrjeval v slov. narodu nemškutarsko mameluštvu — in slovenska rubrika bo prazna.

Sicer ni to kar sem omenil nič posebnega, to nam že tako po naravni pravici pripada, da se namreč z nami po naše — v slov. jeziku — občuje, saj plačujemo mi, kakor drugi avstrijski narodi ravno toliko ali morda še več davkov; a to naj si zapomnijo in naj tudi posnemajo tisti gospodje, ki ubozemu kmetu še zdaj edino le v nemškem jeziku, kterege on ne razume, trobijo, ki še vedno slovenščino z nogami teptajo, ako ravno jim slovenski kruh jako dobro diši.

Nadejamo se dalje, da bode storila tudi sodniška gosposka svojo dolžnost, in tako ustregla občni želji. Bivši predstojnik, rajnji Sežun, je dopisaval županom večidel slovenski, kar je zdaj žalibog zaostalo. A narod zahteva in mora se mu ustreči, ker je njegovo zahtevanje pravično in naravno. Uradniki morajo natanko in vestno opravljati izročeno jim opravilo; ako niso zmožni, ako niso kos svojemu delu — in to niso, ako nam slovenski jezik kratijo — naj se nikar s tujstvom ne šemijo in nas ne sleparijo.

Nikakor mi noče to v glavo, zakaj nas tako zametujejo, zakaj nam naše pravice kratijo? in kako zamorejo potem same sebe povelicevati, kako se morejo s svojo kulturo tolikanj hvaliti — oni zatiralci naših narodnih pravic? Naj pomislijo, da so oni naše sluge, da jih mi živimo; oni nam služijo, imamo toraj vselej pravico jim pot odkazati, ako nam po naši volji ne strežejo! Toraj gospodje pazite, dan denes piše vsak dan drug veter, glejte da ne pride isti, ki vas bo razpihal. Nisem sicer veliko študiral, nisem učen, pa toliko bolje, saj ne bote nam potem podtikali, da narod spi, ampak lahko ste prepričani, da se popolnoma zaveda; toraj še enkrat: pazitel!

Naj omenim še drugo željo, ktera se tukaj čestokrat javlja. Ali ni v Gorici enega, kateri bi si upal izdajati kak časnik, ki bi pa neustrašeno, pogumno in srčno vstopil v vrsto pravih narodnih boriteljev, da bi se zedinjenimi močmi vendar enkrat pridobili one pravice, ki so podloga in začetek više omike, da bi dalje prinašal sčasom kako mrvico, ktera bi našemu priprostemu kmetu jako dobro teknila in morda tudi kacemu zaspancu — in tacih imamo žalibog še precej in sicer v vsakem kotu — oči odprla, da bi svojo slepoto spoznal, ktera ga je toliko časa v njegovo in svojih bratov škodo trla.

Na noge torej Goričani! naj se spomladjo v naravi vzbudi tudi rajska pomlad glede slovenskega napredka, ktera naj nam zale, dobrodejno vonjavo od sebe puhteče cvetice prinese!

Politični razgled.

O ministerskih dogovorih s Čehi beremo 30. aprila v „Wandererju“: „Spravedljivo obravnavanje s Čehi je za zdaj končano. S tem ni rečeno, da bi se bili dogovori razbili. Namen sedanjo vlado seznaniti z nepremakljivimi tirjatvami narodne stranke je popolnoma dosežen. Spoznala je, da se vse česke stranke brez razločka drže enega in istega programa. Vladi bo torej pripadalo storiti prihodnje korake, t. j. določiti spravi pogoje. „Wanderer“ si ne upa zdaj razoditi, ali bodo Čehi še hoteli zastojiti na Dunaj. Dvojno pase je neki pokazalo, 1. da bi hoteli stari Čehi in plemenitaši po-

rniti se k volilnemu redu leta 1848, in 2. da plemenitaši nič prav radi nočejo narodnjakom pomagati do večine v deželnem zboru.

Vlada je baje trdno sklenila, da bode v kratkem vse namestnije ali novo ali pa definitivno namestila, da ne bodo mogli dosedanji predstojniki deželnih vlad svojega vpljiva rabiti na korist propadli centralistični svojbini. Upati je, da se pri tej priliki Kranjska znebi svojega Konrada, čegar vladna moč je v tem obstajala, da je vse stranke za nos vodil.

Poljski „Čas“ razlaga, da bi bila velika napaka, ko bi Potocki samo s Poljaki napravil spravo. Omenjeni list priporoča spravo z vsemi avstrijskimi narodi, kajti vsi imajo enake pravice in pravične tirjatve. —

Peštanski list svetuje, naj se Rauch nadomesti z dosedanjim ministrom Bedekovičem. V Slavoniji in vojni granici si mnogo obetajo od potovanja cesarjevega in cesaričnega, ki hočeta baje junija meseca priti v te kraje.

Vitalijanski armadi se kažejo nevarna znamenja revolucionarnega mišljenja.

Pariz upostaja gibanje zaradi ljudskega glasovanja živeje in živeje. Listi, ki imajo več prostora, prinašajo cele predele različnih oklicov na ljudstvo in na različne predstojnike. 26. aprila je bilo v Parizu 10, 27. pa že 15 ljudskih shodov. Skoraj vsi zbori so ministra Olliviera ostro grajali in so končali s klici: Živela republika!

Razne stvari.

* (Pavliha) je 30. aprila zagledal beli dan. Na prvi strani prinaša prekrasno karikaturu Klunovo, o kateri smemo reči, da Slovenci v tej stroki nič količkaj enacega nismo do zdaj še imeli. Sliko kinča šaljev in prav primeren Klunov životopis. Tudi ves drugi zadržaj je prav dober, zlasti pesem „Pavliha“, tako da moremo list kar najgorkeje priporočati.

* (Vredniki „Danice“) so dobili sledeče lastnoročno pismo od papeža: „Pij IX papež. Ljubljene sinovi! Pozdrav in apostoljski blagoslov. Od vas zbrane darove smo s posebno radostjo sprejeli kot zastavo vaše sinovske ljubezni in spoštovanja do Nas, pa tudi kot spričevanje, da je narod z vami ene misli, ki se tako lepo zлага z vašim prizadevanjem, pa tudi s tem Nam darovanim pomočkom dokazuje, da z vami vred ima enako češčenje in ljubezen do Kristusovega Namestnika. Zato vam in onim blagosrčnim vérnikom obširno plačilo za tako vero in ljubezen ter obilnih nebeških darov iz celega srca voščimo. V srčno znamenje teh dobrot in ko zastavo hvalečnosti in Svoje očetovske naklonjenosti pa vsem skupaj Apostoljski blagoslov s posebno ljubeznijo podelimo.

V Rimu pri sv. Petru 11. mal. travna 1870.

V 24. letu Našega papeštva.

Pij IX Papež.

* (Iz Dunaja) se nam poroča, da se grofu Potockemu še ni izročil niti slovenski program niti kaka spomenica. Pač pa je g. drž. Toman tam nazoč. Brž ko ne si prizadeva, da bi se potrdila v kranjskem deželnem zboru sklenena šolska postava in volilna reforma. Gotovo bi si dr. Toman zaslužil zahvalo vsacega domoljuba, ko bi mogel tema postavama pridobiti najviše potrjenje.

* (Nov škof). V „Zukunft“ beremo, da je celjski škof odpotoval v Rim. Ko bi si mi predrznili opomniti, da Celje nima svojega škofa, rekel bi omenjeni list, da smo „gemein“ ali pa „ungehobelt“ proti njemu pisali.

* (Duhovske spremembe v ljubljanski škofiji). Fara Sostro je razpisana 16. aprila. Čast. g. Ivan Germ, administrator lokalije v Spodnjem logu, je dobil taro Dragotuš, in lokalija Spodnji log je razpisana 20. aprila. Č. g. Jožef Zelenec, župnik v Dolih, gre v pokoj in Dole so razpisane 21. aprila. — Korarija v Rudolfovem je razp. 21. aprila.

* („Vendija“). Na graški tehniko se je ustanovilo slovstveno jugoslovansko društvo „Vendija“ ki

ima namen društveni izobraževati v slovanščini in slovanskem slovstvu sploh, do česar jim drugje ni nobene prilike, potem pa zadeve jugoslovanskih tehnikarjev sploh zastopati. Društvu je voščiti najboljšega vspeha, da vzredi tudi na polji tehnične stroke prave narodnjake.

Lištnica vredništva.

G. B. v Ljublj.: Do zdaj še ni gotovo, ali bo omenjeni gospod tožil; odvisno je od tega, ali se bo dala stvar dokazati; potem pa gotovo in brezoprizorno na domače in uradniške kroge.

Št. 75.

Razglas.

Okrajni odbor Gornjegraški je bil z ukazom c. k. ministerstva notranjih zadev dne 6. septembra 1862 št. 17215, 10. marca 1868 št. 2993, in c. k. nameštništva v Gradcu dne 21. septembra 1862 št. 16669 in 14. junija 1868 št. 7391, pooblaščen, vse iz vojskega posojila leta 1795 do 1799 izvirajoče premoženje nekdanjih podložnih Gornjegraške, Vrbovske in Rudenske gosposčine, z obrestimi vred, med zdajšnje pravne naslednike razdeliti.

Okrajni odbor Gornjegraški tedaj na znanje daje, da je ta razdelitev v smislu ukaza c. k. ministerstva notranjih zadev dne 10. septembra 1858 št. 150 (državni zakonik št. 39) dovršena, ter da razdelni izkaz v pisarnici okrajnega odbora vsakemu na videz razgrnen leži.

Pritožbe zoper to razdelitev se morejo v 45 dnevih z dokazom prvotnega posojila in pravnega nasledstva pri podpisnem okrajnem odboru tem gotovše predložiti, ker bi se drugače razdelitev po izkazu okrajnega odbora vršila.

Okrajni odbor v Gornjemgradu dne 25. aprila 1870.

(L. S.)

Jaka Špende,
načelnik.

Vsem svojim znanem in prijateljem naznanjam, da sem zapustil Slovensko Bistrico in se preselil v Šmarje pri Jelšah.
Dr. J. Vošnjak.

Dober kup kinč za gospode in gospoje.

Ta kinč izdelan iz nove kovi (imenovana novo zlato) odvisen dela pravi kinč, ker ta novi izdelek v barvi in obliki ne stoji za pravim, in ima to dobroto, da vsa stvar ne velja 4. del tega, kar se mora pri pravem plačati za obliko; torej si tem čišče lahko vsakdo omisli najnovejše in najmodernejše. Celo strokovnjaki se lahko motijo pri tem delu, tako natanko je vse ponarejeno.

Najnovejši kinči vse modične oblike iz novega zlata, katero zmerom ohrani zlato barvo in je torej motljivo podoben pravemu kinču s ponarejenimi kamni in postekljenjem hakor oblika tirja.

Broše, fine po kr. 40, 60, 80, f. najfineje po f. 1.50, 1.80, 2, 2.50.

Uhani, finih par po kr. 50, 80, f. 1, najfineji po f. 1.50, 2, 2.50.

Cele garniture, broše in uhani, 80 kr., f. 1.20, 1.60, najlepše delane f. 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5.

Braslet, fini po kr. 50, 80, f. 1, najfineje delani f. 1.50, 2, 3, 3.50.

Najlepši kolierji po kr. 90, f. 1.20, 1.50.

Medailoni, fini kr. 20, 40, 60, najfineji kr. 80, f. 1, 1.50.

Glavniki za v lase, z novo zlato lepšavo po kr. 30, f. 1, 1.50, 2, 3.

Prstani, motljivo izdelani, z raznimi ponarejenimi kamni po kr. 30, 40, 50, 60, 80, f. 1.

Najlepše urne verižice za gospode, kratke po kr. 50, 80, f. 1, 1.50, 2. Dolge benečanske oblike f. 1.40, 1.80, 2.

Iglice za gospode po kr. 20, 40, 60, 80.

Gumbe na srajce po kr. 10, 15, 20, 30.

Manšetne gumbe po kr. 20, 30, 40, 60, 80.

Ovratne gumbe po 5 in 10 kr.

Cele garniture srajčnih in manšetnih gumbic najlepše delo po kr. 50, 80 f. 1, 1.50.

Snopič malenkosti k uram, prav lepo sestavljen po kr. 60, 80, f. 1.

Pravi zlati prstani kamni po f. 1.50, 2, 2.50.

13lotne puncirane srebrne verige, vogenji pozlačena, kratke po f. 3.50, 4, dolgo po f. 6, 7.

13lotni srebrni medalijoni, v ognji pozlačeni in postekljenji f. 2.50, 3.

Najmodernejši jekleni kinči.

sestavljani iz mnogih lepobrušenih jeklenih iglic. 1 broša po kr. 40, 60, 80, f. 1; 1 broša srebrno obrobljena po f. 1.50, 2, 3; 1 par uhanov po kr. 50, 60, 80, f. 1; 1 par uhanov srebrno obrobjenih po gl. 1.50, 2, 3, 3.50.

Srebrnina, najfineja 13lotna, najnovejše oblike.

s uradno marko c. kr. dunajske puncarije.

Le ker sem na debelo po ceni nakupil starega srebra, mi je mogoče, po sledeči ceni pravo srebrnino prodajati; staro srebro jemljem v zameno.

1 ducend nož 15 f., 1 ded. vilic 15 f., 1 ded. desertnih nož 10—50 f., 1 ded. desertnih vilic 10—50 f., 1 ded. žlic tešk 58 f. otročjih žlic 35 f., kavinih 26 f., 1 velika žlica za juho 18 f., 1 žlica za sočvrje 2 f., 1 žlica za ribe 12 f., 1 čajni precejeljnik 5 f., sladkorni razsipavec 10 f., razsipavec za poper 8 f. 50, klešče za sladkor 6—50 f., povoj za prtiče 4 f., solnica, priprav. tšk 5 f., solnica, dvojna 10 f., jajčni drobljač 5 f., 1 kupica za vino krasna 18 f., posoda za jesih in olje 30 f., korbič za sadje dobro delo 30 f., ročni svečnik 9 f., 50, itd. itd.

Vse to blago se dobi za to ceno v tej kakovosti edino pri podpisnem trgovcu. Cena se za- stonj naznanja, Zapisnik cene je vsakomu zanimljiv. (6)

Krasobazar, A. FRIEDMANN-a na Dunaji, Praterstrasse Nr. 26.

Igrače in društvene igre.

Skrbljeno je za vsako dete, mlado in staro, bogato in revno. V Beči ni druge kupčije, kjer bi bil tako razen izbor in bi se tako ceno prodajalo. Razne zanimive znanostne igre za šolarje, in ogromna izbirkica novih zanimivih družabnih iger za otroke vseh starosti i. t. d.

Nekoliko teh iger:

Krasno oblečene punčike, po kr.: 80, 50, 80, gl.: 1, 2, 3, 4.
Neoblečene punčike, po kr.: 10, 20, 30, 40, 50, 80, gl.: 1, 2.
Mehanične tekajoče punčike z glasom in gibljivo glavo, rokami in nogami, po kr.: 70, 90, gl.: 1.20.
Loterije in tombole po 20, 30, 50, 80 kr.
Kladivo in zvon, kr.: 10, 20, 30.
Domino, po 20, 30, 50, 80 kr.
Šah, fino, s figurami, gl.: 1.30, 1.50, 2.
Kegji, po 10, 20, 40, 60, 80 kr.
Nagajive igre, po 20, 30, 40, 60, 80, kr., 1 gl.
Gradbene omarice, po 20, 40, 60, 80 kr., 1, 1.50, 3 gl.
Kubus-igre, po 30, 60, 70, 90 kr., 1.20, 2 gl.
Risarski aparati, kr.: 30, 60, 90.
Kasete za delo, kr.: 60, 80, gl.: 1, 1.50, 2.
Piano, po 1.50, 2, 3, 4.
Pozavne, trompete, bobni, vijoline, gitare, melodiji, dudu, harmonike, cimbele in drugi instrumenti jako cenó.
Igrače za nesposmetne otroke iz lesa in kavčuka, po 15, 20, 30, 50 kr.
Razne živali na mehuh, po 5, 10, 20 kr.—1 gl.
Živali čisto naravno delane, 50 kr., 1—2 gl.
Druge igre, 1000črne izbirke, 10 kr.—4 gl.
Družabne igre po 30, 50 kr., 2 gl.

Najnovejše knjige s slikami, za deklice, z ali brez teksta, po 10, 15, 25, 45, 65, 80 kr., 1 gl.
Brez poduka se otroci učé brati po novih omaricah za branje s slikami, 1 o. 1 gl.—Igraje se otroci učé raznih del na rokah po novih delavskih šolah, ena taka 80 kr., gl.: 1.20, 2, 3.
Globusi po 50, 80 kr., 1, 1.50, 2 gl.
Laterna magika, imenovana čarobna svetilnica, prijetna zabava za mlado in staro, s 2 podobami, pokr.: 65, 85, gl.: 1.50, 2, 3, 4, 5.
1 majhen steklen instrument, imenovan čudežni ptič, s katerim se more posnemati petje vsacega ptiča, ta jako zanimiva stvar velja le 25 kr.
Kovčeg angleška orodja, napolnjen z vsakojakim hišnim orodjem, po gl.: 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 4, za otroke po kr.: 25, 35, 60, 80, gl. 1.
Izvrstne Fröbelnove igre za samodelovanje, največa izbirkica za deklice in dečke vsake starosti, 1 igra po 80 kr., 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50 gl.
Tiskarnice, popolne, z abecedami in potrebnimi, za odraslene otroke 80 kr., gl.: 1.20, 1.80, 2.50, 3, 4—5.

Čedna knjižica za zazuamovanje in pletenje s 30 novimi obrasci, po 5 kr.
Razne igrače v škatljice izdelane v stoterni izbirkici, za deklice in dečke, po kr.: 10, 20, 40, 60, gl.: 1—2.

Zanimajo in kratkočasijo
novi salonski umetni ognji, brez slabega duha, raznovrstni, po kr.: 3, 5, 8, 10, 15.
Ognjišča, kuhinje, hlevi, prodajalnice, sobe, saloni, vse z ali brez oprave.
Otročja gledišča po 35, 60 kr., 1.20 gl.; hranilnice po 10, 20, 30 kr.; metamorfosne igre po 20, 40, 60, 80 kr.; roulette-igre po kr.: 35, 50, 80, 1 gl.; tekoče miši po 50 kr.; tekoče železnice po 2, 2.80 gl.; otročje ure, fine z bilom po 35 kr., drugačne po 10, 15, 20, 30, 40.
Pistoleti, karabinke, puške s pokom, po kr.: 20, 40, 80, gl.: 1, 1.30, 1.50.
Kositarjeve sablje po 20, 30, 40, jeklene po 90 kr., 1.30 gl.
Raznovrstne magnetične igrače, ki v vodi plavajo za magnetom, 1 škatljica po kr.: 10, 20, 30, 50, 80, gl. 1.
Poroclanst servis za kavo, čaj, jedila po velikosti, kr.: 60, 80, gl.: 1.50, 2, 2.50.

Jako zanimive in kratkočasne za vsako starost so čisto novo sestavljene čarobne kasete. To so čedne kasete vse z natančnim podukom, tako da vsakdo lahko copra s la prof. Bosco, 1 kasete po pripravah po gl.: 1.40, 1.80, 2.30, 2.80, 3.50.
Zemlja in njeni prebivalci, za umne otroke jako priporočljivo; to je étui s globom pravilno delanim in vsi svetovni prebivalci v svojih narodnih nošnjah, pod vsakim šjezično ime, velja samo 35 kr.
Živali s kožo preoblečene, prav trajljive, po kr.: 35, 50, 80, gl.: 1, 1.30, 1.50, 2.
Razne živali z naravnim glasom po kr.: 50, 80, gl.: 1, 1.30, 1.50, 2, 2.50.
Kositarjeve prav trajljivo delane kočije, cabriolets, fiacres, comfortable in drugi večji in manjši vozovi, vsi s konji, po kr.: 30, 50, gl.: 1, 1.50.
Dunajska konjska železnica, železnice in barke po kr.: 50, 80, gl.: 1, 1.50.
Fotograf, zabavljiva igra, s katero je res mogoče fotografije delati, s podukom, po 20, 40 kr.
Amerikanska vojaška igra, ali 8 konje združeni v enega. To je amerikanska svobodna zastava, ki je ob enem trompeta in pokojčoca pistolja. Prav čedno po 80 kr.

Mnogo drugih iger, ki jih ni moč imenovati, dobivajo se po tej ceni edino v podpisani zalogi. Zapisniki cene, ki so vsi jako zanimivi, razpošiljajo se gratis. (2)

Krasobazar, A. Friedmann na Dunaji Praterstrasse Nr. 26.

Denašnjemu listu je priložena „primerljajoča sestava nekterih avstr. zavar. društev.“